

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

Αν. Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι
Πληροφορίες : Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο : 210-34.42.238
FAX : 210-34.42.236

ΠΡΟΣ :

1. Διευθύνσεις και Γραφεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλης της χώρας
2. Γραφεία Σχολικών Συμβούλων
3. Γενικά Λύκεια όλης της χώρας (μέσω των οικείων Διευθύνσεων και των Γραφείων Δ/θμιας Εκπ/σης)

ΚΟΙΝ:

- ♦ Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης όλης της χώρας
- ♦ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για την διδασκαλία του μαθήματος της Γεωγραφίας Ημερήσιου και Εσπερινού Γυμνασίου.

Μετά από σχετική εισήγηση του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (αρ. πρ. 6370/20-10-2008) σας αποστέλλουμε τις παρακάτω οδηγίες σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος στα Ημερήσια και Εσπερινά Γυμνάσια.
Συγκεκριμένα:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. ΣΚΟΠΟΙ

Ο σκοπός του μαθήματος της Γεωγραφίας των Α' και Β' τάξεων του Γυμνασίου είναι οι μαθητές :

- Να γνωρίσουν, να μελετήσουν και να εκτιμήσουν όσο γίνεται καλύτερα το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον, και τις δυναμικές τους αλληλεπιδράσεις και αλληλεξαρτήσεις σε ελληνικό και σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Να αποκτήσουν γεωγραφική αντίληψη, ώστε να γίνουν ικανοί να εντάσσουν φαινόμενα και διαδικασίες στο χώρο.

Να διατηρηθεί μέχρι

Βαθμός Ασφαλείας

Μαρούσι 3-11-08
Αριθ. Πρωτ. 140727 /Γ2
Βαθ. Προτερ.

- Να εξοικειωθούν με μεθόδους εργασίας και τεχνικές που είναι συναφείς με τη φύση του μαθήματος.
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες απαραίτητες για τη σωστή και δημιουργική προσέγγιση και ερμηνεία των γεωγραφικών δεδομένων .
- Να διακρίνουν τρόπους ζωής που επιβάλλουν οι σχέσεις ανθρώπου- περιβάλλοντος και να εκτιμήσουν τις συνέπειες που επιφέρει η κατά οιονδήποτε τρόπο διαταραχή τους.

Απώτεροι σκοποί του μαθήματος παραμένουν:

- α) Η ανάπτυξη τρόπου σκέψης και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ομαλή ένταξη των μαθητών στον κοινωνικό περίγυρο.
- β) Η απόκτηση θετικών διαθέσεων και στάσεων απέναντι στους άλλους λαούς και τις πανανθρώπινες αξίες.

2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (2 ώρες την εβδομάδα, καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους)

Θα διδαχθεί το βιβλίο «ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ» Α' Γυμνασίου των Α. Καραμπάτσα, Αικ. Κλωνάρη, Κ. Κουτσόπουλου, Κ. Μαράκη, Θ. Τσουνάκου.

Το βιβλίο αυτό συνοδεύεται από Εποπτικό Υλικό και Βιβλίο για τον Καθηγητή, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οδηγίες για τη διδασκαλία του μαθήματος.

Το νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ 241 τεύχος Α/Π.Δ. 371/20-09-96.

ΤΑΞΗ Α'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΔΕ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΟΥΝ	ΠΑΡΑ ΤΗΡΗΣΕΙΣ
Β. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		
Μάθημα 7 Η Γη στο διάστημα	Το α' μέρος της δραστηριότητας της σελ.36	Τα θέματα αυτά παρουσιάζουν δυσκολίες για τους μαθητές της Α' Τάξης
Μάθημα 8 Ο πλανήτης Γη	- Το τμήμα που αφορά τις κινήσεις της Γης στο διάστημα(σελ.38) -Τα β και γ της δραστηριότητας της σελ.39	Τα θέματα αυτά παρουσιάζουν δυσκολίες για τους μαθητές της Α' Τάξης

Μάθημα 18 Ποτάμια της Ασίας	Οι σελίδες 66 και 67	Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν τη σχέση της κατανομής του πληθυσμού της Ινδικής χερσονήσου με τη θέση των ποταμών που τη διαρρέουν .
Μάθημα 20 Ποτάμια της Νότιας Αμερικής	-Όσα αναφέρονται για τους ποταμούς Παρανά και Παραγουάη (σελ. 75) -Η 2η δραστηριότητα(σελ. 76)	Ο Αμαζόνιος είναι ο πιο χαρακτηριστικός ποταμός αυτής της ηπείρου και μπορεί η μελέτη των μαθητών να περιοριστεί σ' αυτόν .
Μάθημα 22 Οι λίμνες	Οι σελίδες 83 και 84	
Μάθημα 25 Οι μεγάλες οροσειρές της Γης	-Η σελ. 96 - Τα μέρη (γ) και (δ) της 2ης δραστηριότητας	Οι προεκτάσεις της επίδρασης των Ιμαλαΐων στον περιβάλλοντα χώρο μπορούν να αποτελέσουν θέμα συζήτησης στην τάξη αν υπάρχει χρόνος.
Μάθημα 29 Βιόσφαιρα-Οικοσυστήματα	Ολόκληρο το μάθημα (σελ. 107-110)	Η ύλη του μαθήματος καλύπτεται σε κάποιο βαθμό από άλλα μαθήματα(Βιολογία)
Μαθήματα 31 και 32 Οι ήπειροι	-Όλα όσα αναφέρονται στο βιβλίο για τα συγκεκριμένα μαθήματα εκτός από την πρώτη παράγραφο της σελ.116 (Γενικά περί Ηπείρων) και τον πίνακα 32.9(σελ.123) που πρέπει να μελετηθεί από τους μαθητές. -Όλες οι δραστηριότητες εκτός από την 1η της σελ.123.	Η ύλη των μαθημάτων είναι σημαντική, θεωρείται όμως ότι ο σωστός σχολιασμός του πίνακα της σελ. 123 μπορεί να δώσει μια ικανοποιητική συνολική εικόνα των ηπείρων.
Γ. ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ		
Μάθημα 44 Γέννηση και ανάπτυξη των πόλεων	Οι σελίδες 154 έως 158.	Η ύλη του μαθήματος καλύπτεται σε κάποιο βαθμό από άλλα μαθήματα(Ιστορία).

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (2 ώρες την εβδομάδα, καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους)
Θα διδαχθεί το βιβλίο «ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ» Β' Γυμνασίου των Α. Καραμπάτσα, Αικ. Κλωνάρη, Κ. Κουτσόπουλου, Θ. Τσουνάκου.

Το βιβλίο αυτό συνοδεύεται από Εποπτικό Υλικό και Βιβλίο για τον Καθηγητή, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οδηγίες για τη διδασκαλία του μαθήματος.

ΤΑΞΗ Β'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΔΕ ΘΑ ΔΙΔΑΧΘΟΥΝ	ΠΑΡΑ ΤΗΡΗΣΕΙΣ
A. ΧΑΡΤΕΣ		
Μάθημα 1 Οι χάρτες στην καθημερινή ζωή	Όσα αναφέρονται στους ισοπληθείς και χωροπληθείς χάρτες (σελ. 14)	Οι ορισμοί των εννοιών παρουσιάζουν δυσκολίες για τους μαθητές.
Μάθημα 4 Οι δυσκολίες κατασκευής των χαρτών	Το κείμενο των σελίδων 19 έως 21.	Αν υπάρχει χρόνος οι μαθητές μπορούν απλώς να παρατηρήσουν Τις διαφορές χαρτών με διαφορετική προβολή
B. ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ		
Μαθήματα 15 και 16 Οι πόλεις της Ευρώπης - οργάνωση και οι πόλεις της Ευρώπης- συστήματα	Όσα αναφέρονται στην αλληλεξάρτηση και συμπληρωματικότητα των πόλεων (μάθημα 15, σελ.60) και όσα αναφέρονται στα Συστήματα πόλεων στην Ευρώπη (μάθημα 16).	Τα περιεχόμενα των σελίδων που αφαιρούνται έχουν μεγάλη σημασία αλλά πρέπει να διατυπωθούν διαφορετικά.
Δ. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		
Μάθημα 33 Η αγροτική παραγωγή	Ολόκληρο το μάθημα (σελ. 142-145)	
Μάθημα 35 Ζώνη μικτών αγροτικών δραστηριοτήτων	Οι σελίδες 151, 152. -Η δεύτερη παράγραφος της σελ. 155. -Η σελίδα 156. - Τα 1 και 2 της δραστηριότητας της σελ. 156.	Η ύλη που αφαιρείται έχει ιστορική κυρίως και όχι γεωγραφική σημασία. .

Παρατηρήσεις:

α) Η διδασκαλία των μαθημάτων που δεν αναφέρονται στους παραπάνω πίνακες, θα συνεχιστεί να γίνεται όπως μέχρι σήμερα.

β) Σε ό, τι αφορά τις **δραστηριότητες** που προτείνονται σε κάθε ενότητα των βιβλίων και των δύο τάξεων, σημειώνεται ότι δεν είναι υποχρεωτικό να πραγματοποιούνται όλες. Η επιλογή των δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν πρέπει να γίνεται με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στη συνέχεια.

Κατά τη μελέτη ενός θέματος με γεωγραφική διάσταση (για παράδειγμα του κλίματος), οι μαθητές πρέπει κατά σειρά προτεραιότητας:

1. Να παρατηρήσουν τη γεωγραφική κατανομή του (πώς κατανέμονται οι διάφοροι κλιματικοί τύποι στην επιφάνεια της Γης;)

2. Να το ερμηνεύσουν (γιατί υπάρχουν διαφορές κλίματος από τόπο σε τόπο;)

3. Να συγκρίνουν τον ίδιο παράγοντα σε δύο ή περισσότερες περιοχές του κόσμου (σύγκριση του κλίματος της Ελλάδας με το κλίμα της Χιλής)

4. Να συμπεράνουν για τις πιθανές άμεσες συνέπειές του στη ζωή και τις δραστηριότητες των ανθρώπων (ποιες οι πιθανές επιδράσεις του κλίματος στις δραστηριότητες των κατοίκων κάθε περιοχής του κόσμου;)

5. Να επεκτείνουν τα συμπεράσματά τους σε θέματα τα οποία απαιτούν πιο σύνθετους συσχετισμούς (πώς είναι πιθανό να επηρεάζουν οι κλιματικές διαφορές το παγκόσμιο εμπόριο λόγω της διαφοράς των αγροτικών προϊόντων από τόπο σε τόπο;)

Με βάση τα παραπάνω, ο καθηγητής είναι σε θέση να αποφασίσει μέχρι ποιού σημείου πρέπει να προχωρήσει τη διδασκαλία του, ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών του και το χρόνο που διαθέτει. Ενδεικτικά, κατά τη μελέτη του κλίματος μπορεί να περιοριστεί σε δραστηριότητες που καλύπτουν τα 1, 2 και 3 και να μην ασχοληθεί με δραστηριότητες που αφορούν τα 4 και 5.

Οι διδάσκοντες, να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ